

20.9.2019

LVM/1403/02/2019
Julkinen

Sisäministeriö

Viite: Sisäministeriön lausuntopyyntö 5.9.2019 SMDno-2019-813

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi ulkoisista pelastussuunnitelmista.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja pitää esitettyä asetusta yleisesti ottaen kannatettavana. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että ulkoiset pelastussuunnitelmat laaditaan oikea-aikaisesti luotettavaan ja täsmälliseen tietoon perustuen, jotta suuronnettomuuksia sekä niistä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia seurauksia kyetään rajoittamaan ja ehkäisemään tehokkaasti ja korkeatasoisesti. Lausuntonaan liikenne- ja viestintäministeriö toteaa asiasta seuraavaa.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole lausuttavaa erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun sisäministeriön asetuksen (612/2015) 1 §:ssa kuvattujen määritelmien poistamisesta sikäli, kun ne ovat päällekkäisiä muualla lainsäädännössä olevien määritelmien kanssa. Asetuksen soveltamisen kannalta on kuitenkin keskeistä, että käytettävien käsitteiden tarkoitettu merkityssisältö, kuten substanssilakia vastaava merkitys, ilmenee riittävän täsmällisesti vähintään perustelumuiutiosta. Joidenkin käytettävien käsitteiden osalta voisi olla tarpeen varmistaa, että merkityssisältö ilmenee perustelumuiutiosta, esimerkiksi viitaten selkeästi siihen yksilöityyn lakiin tai asetukseen, jonka mukainen merkitys määritelmälle on tarkoitus antaa. Asetusluonnoksen 8 §:n 7 momentissa käytettyä määritelmää ”salassa pidettävä tieto” voisi olla tarpeen täsmentää, koska perustelumuiution ”keskeiset muutosehdotukset” –kohdassa asiaan viitataan termillä ”arkaluontoiset tiedot”, eikä asiaa tarkemmin selosteta. Itsessään esitystä siitä, ettei nähtäväksi laitettavassa suunnitelmassa saa olla salassa pidettävää tietoa, kannatetaan.

Lausunnolla olevan asetuksen 4 §:n mukaan jatkossa toiminnanharjoittajan on toimitettava pelastuslaitokselle ja aluehallintovirastolle turvallisuus selvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista tai päivittämistä varten heti kun ne on laadittu tai päivitetty. On hyvä huomioida, että voimassa olevan vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 32 §:ssa säädetään velvollisuus turvallisuus selvityksen sisältäen sisäisen pelastussuunnitelman toimittamiseen muulle kuin toiminnanharjoittajalle. Mainitun asetuksen 32 §:n 2 momentin mukaan Väylävirasto (toiminnanharjoittaja) toimittaa sisäisen pelastussuunnitelman osana turvallisuus selvitystä Liikenne- ja

viestintäviraston hyväksyttäväksi. Edelleen momentissa säädetään liikenne- ja viestintävirastolle velvollisuus toimittaa hyväksytyt turvallisuus selvitys muun muassa pelastuslaitokselle ja aluehallintovirastolle.

Asetusluonnoksessa esitettyä vuosittaisesta ilmoitusvelvollisuudesta luopumista ja kohteiden päivittämistä aluehallintoviraston toimesta UPS-kohdeluetteloon kannatetaan hallinnollista taakkaa keventävänä. Satama-alueiden osalta vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetussa asetuksessa (251/2002) 9 §:ssä säädetään turvallisuus selvityksen laatimisesta, selvityksen kokoamisesta ja hyväksyttämistä. Satama-alueen toiminnanharjoittajilla ja satamanpitäjällä on omat roolit ja niihin kuuluvat vastuut. Voimassa olevien säännösten mukaisesti satamanpitäjä kokoaa toiminnanharjoittajien toimittamien turvallisuus selvitysten perusteella koko aluetta koskevan yhteisen turvallisuus selvityksen sekä ilmoittaa Liikenne- ja viestintäviraston hyväksytymisestä turvallisuus selvityksestä toiminnanharjoittajille. Sisäinen pelastussuunnitelmasta säädetään 11 §:ssä ja se tulee toimittaa pelastusviranomaisille.

Mahdollisuuksien mukaan tulisi pyrkiä siihen, että eri lainsäädännön velvoittamat asiakirjat tai niiden sisältämät tiedot olisi mahdollista koota laajempaan asiakirjaan ja näin vähentää toimijoiden hallinnollista taakkaa.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä on meneillään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain kokonaisuudistus, jossa käsitellään voimassa olevia säännöksiä. Ratapihojen ja satama-alueiden turvallisuus selvitykset ja sisäisiä pelastussuunnitelmat muodostavat yhden kokonaisuuden tässä työssä.

Asetus on esitetty tulemaan voimaan 1.1.2020. Ottaen huomioon, että hallintolain 62 a § – johon tapa hoitaa kuulutuksia esityksessä perustuisi – tulee voimaan niin ikään 1.1.2020, asetuksessa esitetty ajankohta on aikaisin mahdollinen esitys asetuksen voimaantulolle sellaisenaan.

Lopuksi, ottaen huomioon asetusluonnoksen 4, 5, 7 ja 10 §:t, liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että lausunnonantajien piiriin voisi olla tarpeen sisällyttää toiminnanharjoittajia nykyistä laajemmin.

Laura Vilkkonen
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Veikko Vauhkonen
Ylitarkastaja

Jakelu Sisäministeriö